

ZAKLJUČEK AKCIJE »TEHNIŠKA KULTURA MLADIH«

BOGATE IZKUŠNJE RAZVIJATI DALJE

Kakor smo že pofočali, je bila pred časom v okraju tudi uradno zaključena dveletna akcija, ki je v okviru Jugoslovanskih pionirskih iger potekala pod geslom »Tehniška kultura mladih«. Ob tej priložnosti je bila zaključna razširjena seja okrajnega odbora JPI, na kateri je predsednik Vojko Simončič poročal o akciji ter razglasil rezultate tekmovanja.

V svojem poročilu je zlasti poudaril velik pomen in uspehe, ki so izpričani že s tem, da so v akciji sodelovali vsi pionirski odredi v okraju, pri čemer so jih prosvetni delavci nesebično vodili in usmerjali. Težave so bile predvsem v pogledu kvalificiranih kadrov, saj je na 69 popolnih osnovnih šolah le 12 predmetnih učiteljev za tehniški pouk, v ostalem pa poučujejo ta predmet razredni učitelji. Vrzeli je deloma izpolnilo 30 inštruktorjev izven prosvetnih vrst. Vse to pa je v primerjavi s številom krožkov — teh je v okraju okrog 650 in v njih okrog 14 tisoč pionirjev — premalo. Slabosti tehniške vzgoje so se pokazale tudi v vsebinskem in programskem smislu: naravoslovni predmeti, kot fizika, kemija, biologija in geografija so še vse preveč izolirani od širšega pojmovanja tehniške in znanstvene vzgoje ter jih ponekod podajajo preveč verbalno. Vzroke za to je iskati delno tudi v slabih materialnih razmerah posameznih šol, da bi si predvsem uredile potrebne delavnice in si nabavile ustrezno opremo. V okraju imamo le 39 takih delavnic, 8 pa jih urejajo. Sodobno urejene delavnice imajo novozgrajene šole, drugod uporabljajo v te namene zasilene prostore podstrešij ali kletí. V bodoče bi bila potrebna večja pomoč občinskih skladov za šolstvo, pa tudi delovnih organizacij, čeprav so te v veliki meri podprle pionirske odrede (Kovinotehna na primer je I. osnovni šoli poda-

nila stručno v vrednosti 600 tisoč dinarjev!). Sodelovanje med šolami in podjetji je obojestransko koristno: mladina lahko prireja delovnim kolektivom različne kulturne prireditve, sama pa spoznava proizvodnjo, organizacijo podjetja, delavsko samoupravljanje itd.

Za dejavnost in izvedbo akcije so občinski odbori JPI dobili preko 11 in pol milijonov dinarjev, ki so jih prispevale občinske skupščine, šolski organi, organizacije SZDL, delovne organizacije, ljudska tehnika, zveza prijateljev mladine in ne nazadnje okrajna skupščina. Ta sredstva seveda niso mogla zadostiti potrebam, zato bodo spričo dejstva, da je tehniška kultura v reformirani šoli element osnovnega izobraževanja, potrebne še nadaljnje investicije, za katere bo nujno potrebno zainteresirati vse odgovorne činitelje v posameznih komunah.

V letih »Tehniške kulture mladih« so si pionirji ogledali nad 1500 demonstracij, preko 480 filmov, izdelali nad 1200 fotografij, napisali več tisoč prispevkov s tehniškega področja, privedli preko 150 razstav in se udeležili preko 230 tekmovanj (v predmetnih predpisih, modelarstvu, radiotehnikii itd.). Razen tega je 8 ekip sodelovalo na tekmovanju v republiškem okviru, pri čemer se je 9 članov uvrstilo na vidna mesta. Tu je prišla do polnega izraza ustvarjalnost mladega rodu, ki je bila deležna tudi javnih priznanj.

Kakor je ob zaključku poudaril Vojko Simončič, naj bi bila akcija »Tehniška kultura mladih« spodbuda, da bi ob široki družbeni iniciativi našli trajne oblike za razvoj tehniške vzgoje v šolah. S tem v zvezi se je zahvalil vsem, ki so v njej tako požrtvovalno sodelovali ter jo materialno in moralno podprli. Posebej so izrekli priznanje tudi njemu, ki je kot predsednik

okrajnega odbora JPI z ljubeznijo do mladine prevzel odgovorno nalogo in jo z velikim prizadevanjem izpolnil.

Komisije, ki so ocenjevale pionirsko dejavnost po januarju razpisanih petih temah, so nagradile skupaj 39 odredov z nagradami v višini 2 milijona 680 tisoč dinarjev. Najvišje nagrade so prejeli: pionirska odreda osnovne šole Franja Vrnčca ter I. osnovne šole Celje po 110.000 dinarjev, odred Miha Pintarja-Toleda Velenje 100.000 dinarjev, Gustava Siliha Velenje 80.000 dinarjev (in zvezno nagrado), prav toliko tudi odred osnovne šole Senovo; po 70.000 dinarjev so prejeli odredi iz Leskovca, Sevnice, Ljubnega ob Savinji, Zalca, Pristave, 65.000 dinarjev (in republiško nagrado) odred osnovne šole Podčetrtek itd.

dhr

Kam po končanem šolanju

Konec šolskega leta je za vse tiste učence, ki zaključujejo redno šolanje, važen mejnik. Zato je vprašanje, kam po obveznem šolanju, toliko bolj odgovorno; pri tem mladine ne kaže prepuščati same sebi. Razen staršev in prosvetnih delavcev so tu v pomoč tudi zavodi za zaposlovanje delavcev in referati za poklicno usmerjanje.

Referentki Roziki Sodin, ki vodi to službo pri konjiškem zavodu za zaposlovanje, smo zastavili nekaj vprašanj.

— Koliko učencev bo to šolsko leto zaključilo osnovno šolo in kako jim zavod pomaga pri izbiri poklicev?

— Po doslej zbranih podatkih bo končalo osemletko v naši občini 380 učencev, od tega 60 odstotkov osmi razred. Samo v zadnjih dveh, treh mesecih se je pri zavodu zglasilo nad 70 mladih fantov in deklet, da bi dobili pojasnila o možnostih nadaljnjega šolanja, vključevanja v uk ali zaposlitve. Razen tega smo skoraj na vseh šolah v občini predvajali filme o posameznih poklicih, prav tako smo šolam dali na razpolago ustrezno strokovno literaturo, seveda pa smo jim poslali tudi razpise prostih učnih mest v delovnih organizacijah.

— Kakšne so možnosti za vključitev v uk in zaposlitvev?

— Do začetka junija so delovne organizacije razpisale 85 prostih

učnih mest, od teh 71 za fante in le 14 za dekleta. Velika večina mest so poklici kovinske stroke, ker pač imamo v občini razvito kovinsko industrijo. Razen tega potrebujemo večje število mizarjev, vtem ko je za dekleta največ mest v obrti, trgovini in gostinstvu. Glede zaposlitve mladih delavcev in njih priučevanja velja dodati, da je KOSTROJ pripravljen sprejeti večje število fantov, ki bi se v posebnih tečajih

usposabljali za različna dela. Podobno jih bo lahko nekaj zaposlilo tudi podjetje ELKOP.

— Kakšen namen ima izdaja posebnega biltena?

— Bilten bo posvečen izključno vprašanju mpoklicnega usmerjanja in bodo v njem objavljeni različni članki s tega področja, ki bodo lahko služili kot pripomoček tako šolam kot posameznikom.

V. L.

1000 učencev preveč

● V celjskem okraju bo v letošnjem letu končalo 8. razred osnovne šole 3291 učencev: 1503 dečki in 1788 deklice!

● Šole II. stopnje lahko sprejmejo v šolskem letu 1964-65 v 84 oddelkov 2290 dijakov!

Kot nam povedo gornje številke, bo v prihodnjem šolskem letu ostalo okrog 1000 učencev, ki so dokončali 8. razred osnovne šole, brez možnosti, da bi nadaljevali šolanje. To nam lahko da misliti, posebno če pogledamo situacijo okrog vpisa še z ene strani. Naše gospodarstvo bi v letošnjem letu potrebovalo v raznih poklicih 1685 učencev v gospodarstvu, od tega preko 1200 moških (kovinarji, rudarji, gradbinči...)! Te (moške) pa bo kljub kritični situaciji težko dobilo in verjetno bo potrebno sprejemati učence celo iz drugih republik!

To se pravi, da bo vpis posebno kritičen za dekleta, medtem ko imajo fantje dovolj možnosti, da se vpišejo v poklicne šole. Toda poklicna šola je za marsikoga le izhod v sili, ki ga izbere šele tedaj, ko izgubi možnost vpisa v srednjo šolo. Tako nekateri vlagajo prošnje za vpis v vse srednje šole, ne glede na to, za kaj imajo nagnjenje. Temu je v precejšnji meri krivo napačno vrednotenje posameznih poklicev, tako pri starših kot pri samih učencih. Tudi poklicno usmerjanje v osnovni šoli je šele v povojih.

Razen tega bodo v letošnjem letu nekatere srednje šole sprejele manj

dijakov kot v prejšnjih letih. Tako bo sprejela tehniška šola le 60 dijakov, ker na šoli nimajo dovolj predavateljev za strokovne predmete. Tudi na gimnaziji bodo v letošnjem letu sprejeli le polovico toliko učencev, kot so jih lansko leto. Ravnatelj gimnazije prof. Ivan Grobelnik nam je o tem povedal tole:

«Gimnazija bo v šolskem letu 1964-65 sprejela le 150 dijakov. Ker so bile v preteklem šolskem letu zasedene vse učilnice, bomo lahko sprejeli le toliko oddelkov, kot jih letos zapusti šola; to je pet razredov. Razen tega pa imamo težave tudi z učiteljskim kadrom v nekaterih strokah (kemija, matematika, fizika, tehnični pouk), kar kaže na nenačrtno politiko stipendiranja, saj imajo nekatere stroke višek kadrov.

Zaradi omejenega vpisa in ker pričakujemo velik naval ravno na gimnazijo, bomo letos uvedli preizkus znanja. To bomo naredili s pomočjo posebnih testov, ki so prilagojeni osnovnošolskemu programu. Možnost vpisa bodo imeli učenci, ki so dokončali 8. razred vsaj z dobrim uspehom. Odločilna pa bo za sprejem kompleksna slika učenca — uspeh v glavnih predmetih v zadnjih letih. Tako bomo že sedaj naredili selekcijo, ki se navadno izvrši v prvem letniku. Na ta način bomo lahko dvignili tudi nivo pouka v prvih letnikih.»

Z novim šolskim letom bodo učiteljska prenehala sprejemati nove dijake, ker se bodo polagoma ukinjala. Namesto učiteljskih bodo ustanovljene pedagoške gimnazije, Ravnatelj celjskega učiteljskega prof. Anton Aškerc nam je o tem dejal:

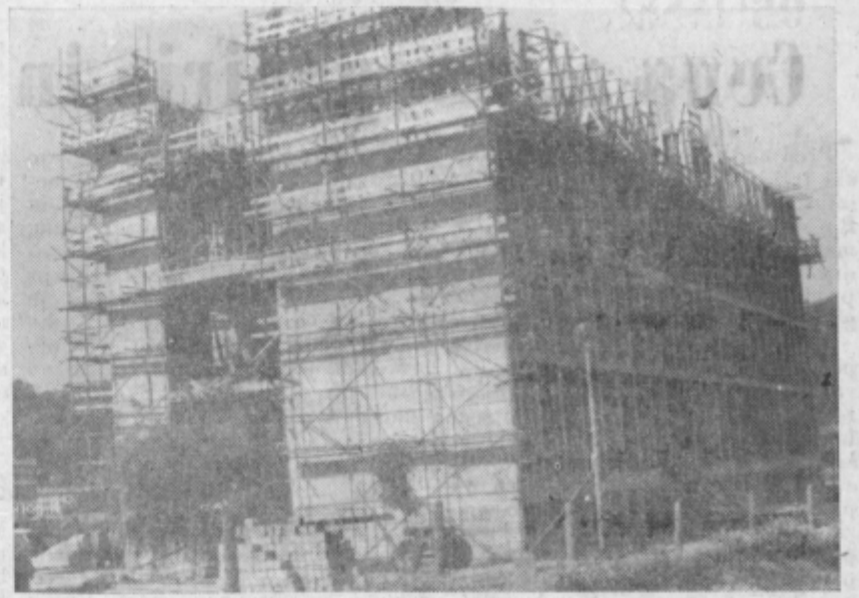
«Republiški sekretariat za šolstvo je sklenil, da se učiteljska postopoma ukinejo. I. letnik ne bo več učiteljske, pač pa pedagoška gimnazija. Pedagoške gimnazije naj bi bile v Celju, Mariboru in Ljubljani; v krajih, kjer so bila prej učiteljska, pa naj bi se na gimnazijah odprli oddelki pedagoške smeri. Vse te tri gimnazije skupno z oddelki na gimnazijah naj bi sprejele isto število dijakov, kot so jih prej sprejemala učiteljska. Zato bomo mi v letošnjem letu sprejeli na našo šolo 90 novih dijakov.

Ker pričakujemo precejšen naval, bomo uvedli preizkus znanja iz slovenskega jezika in matematike ter preizkus posluha. Vplival bo tudi uspeh v 6. in 7. razredu osnovne šole.»

Tako kot na gimnaziji in učiteljski bodo uvedli preizkus znanja tudi na drugih srednjih šolah, kjer pričakujejo velik naval. Zato bi bilo pametno, da se tisti, ki niso prepričani, da bodo sprejeti, raje vključijo v poklicne šole, kjer je dovolj prostih mest, zlasti za fante.

V. L.

-jz.

Gradbena dela na novem objektu rudarsko šolskega centra v Velenju gredo h kraju. Kot kaže bodo v novo šolo že v jeseni stopili prvi kandidati, ki so se odločili za rudarski poklic. V zadnjem času se kolektiv rudnika zaveda, da bo lahko reševal kritično stanje pomanjkanja delovne sile le s šolanjem mladih, zato tudi ta smotrna gospodarska investicija.

»Dragi lažnivec«

ZADNJA PREMIERA LETOS

Slovensko ljudsko gledališče Celje pripravlja za konec sezone komedijo z neobičajnim nastankom in vsebino. Ko je 1940. leta umrla v Franciji velika angleška igralka Beatrice Stella Tannerjeva, je imela pri sebi vso korespondenco, ki jo je izmenjal z njo v 40 letih intimnega prijateljstva George Bernard Shaw, znameniti angleški dramatik in satirik. Prijateljici, ki je bila ob njeni smrti posteljni, je uspelo prenesti pisma v Anglijo nekaj dni pred vdorom nemških čet na francosko ozemlje. American Jerome Kilty je bil tisti čas na Angleškem pri letalstvu, kjer se je tudi spoznal s prijateljico umrle igralkice. Često je nanesel pogovor na še neobjavljeno korespondenco med Shawom in Tannerjevo. Takrat se je Kiltyju tudi porodila ideja, kako bi povezal pisma v organizirano dramsko celoto. Ko so končno 1952. leta pisma izšla v Ameriki, je imel dramatikar dokaj nevhvalno nalogo, saj je moral vso to obsežno korespondenco najprej pregledati in spraviti v dialogično obliko, pri tem pa paziti, da je ostal zvest obema junakoma.

In tako je nastal »Dragi lažnivec«, blesteče pričevanje o življenju dveh umetniških narav, inteligentna pripoved o sicer skrivnih zadevah poročenih ljudi, izbran dialog, ki ga ožarjata iskrih humor in topla človeška izpoved — lahko bi rekli — vse od rojstva do smrti. Igravca, ki »bereta« to zasebno življenje, nam ne predstavljata več Shawa in Tannerjevo, marveč nam predočita del

življenja, kakršno je z vsemi varljivimi upi in možnostmi v nas samih. Kulturna poslastica ob koncu sezone.

Komedija je v rokah Celjana režiserja Andreja Stojana. Kot Shaw bo nastopil Janez Bermež, kot igralka Tannerjeva Mija Mencejeva. Premiera bo izjemoma že v torek, 16. junija.

jž

NARODNO GLEDALIŠČE IZ TUZLE V CELJU

Na svoji slovenski turneji se bo Narodno gledališče iz Tuzle ustavilo tudi v Celju. Naj že takoj v začetku povemo, da se bomo srečali kar s tremi umetniki, ki uživajo v jugoslovanskem gledališkem življenju sloves vrhunskih ustvarjalcev. Vsi trije sodelujejo v Strindbergovi drami »Oče« kot gostje iz Jugoslovanskega dramskega pozorišta iz Beograda. To so: Blaženka Katalinič, dramska prvakinja, Milivoje Zivanović, dramski prvak in pa režiser Mata Milošević. Kataliničeva bo nastopila v vlogi Laure, Zivanović pa v vlogi njenega soproga kapetana. Manjše vloge kreirajo člani tuzlanskega gledališča.

Celjani se bomo tokrat prvič srečali z Augustom Strindbergom, predstavnikom naturalizma v evropski književnosti. Strindberg (1849—1912) je Šved. Vse njegovo obsežno ustvarjalno delo je ena sama iskrena izpoved, brezobzirno vrtači tega odkrivanja, te vivisekcije, se je rodila umetnost, ki nam je še danes blizu, čeprav nam je mentaliteta fin de siècle pomalem tuja. Strindberg v svojem zasebnem življenju zaradi svojega nesrečnega značaja nikoli ni doživel prave sreče. V vseh svojih dramah (»Mrtvaški nje« v svojo lastno dušo. Prav na meples« je najbolj ekstremem) je načel vprašanje odnosov moža in žene v zakonu. V »Očetu« je postavil to

večno vprašanje pred nas z nenaavadno strastjo in dramsko silovitostjo, ki nas pretrese kljub temu, da je Strindberg v nekem smislu nepravilčen: žena odigra v odnosu do moža negativno vlogo. Toda to je že del nepomirljivega avtorjevega stališča v odnosu do žensk, ki pa vendarle dobi v umetniški realizaciji kozmično razsežnost.

Gostje iz Tuzle bodo pri nas v četrtek, 18. junija.

jž

ODDELEK ZA NADARJENE OTROKE

Pred nekaj leti je celjska glasbena šola odprla poseben razred, tako imenovano pripravljalnico, ki ima namen glasbene vzgoje otrok z dovršenim prvim razredom osnovne šole.

V pripravljalnici, ki beleži doslej odlične uspehe, tako da jo namerava vodstvo šole še razširiti in zainteresirati za njo najširši krog staršev, dobijo otroci prvi stik z glasbo in osnovne glasbene pojme, ob petju pa razvijajo muzikalnost — posluš, občutek za ritem in glasbeni spomin. Izkušnje so pokazale, da otroci po končani pripravljalnici dosti laže pristopijo k instrumentu, razen tega jim tudi ni treba opravljati sprejemnega izpita, ki velja sicer za vsakega novince, saj učitelj v času šolanja natanko spozna otrokovo sposobnost. Hkrati mu tudi svetuje, za kateri instrument naj se odloči po nagnjenju in fizičnih dispozicijah. Po uspešno končani pripravljalnici so vsakomur odprta vrata v I. razred glasbene šole.

Pouk v tem razredu obsega 2 uri tedensko, starši pa plačujejo mesečni prispevek 300 din. Pri tem seveda ni obvezno, da učenec nadaljuje

glasbeno šolo, važno pa je, da mu tvarina daje osnove pravičnega zborovskega petja ter da ga uvaja v svet glasbe.

Celjska glasbena šola bo v prihodnjem šolskem letu sprejela 80 otrok ter pričakuje velik odziv.

Financiranje rešeno

Z ustanovitvijo sklada za kulturno prosvetno dejavnost so v konjiški občini rešili vprašanje financiranja tega področja. Na osnovi zbranih sredstev je občinski svet kulturno prosvetnih organizacij pred dnevi razpravljal o delu posameznih društev ter v obliki akontacije določil kvoto, ki jo bodo prejela. Člani sveta so pri tem ugovarjali, da so zelo aktivna, zlasti društva v nekaterih manjših krajih, kot Stranica, Gorenju in Jerneju.

V. L.

-jz.

POKAŽI KAJ ZNAŠ V BELIH VODAH

Pred dnevi je prosvetno društvo »Planinar« v Belih vodah priredilo javno oddajo »Pokaži kaj znaš«, na kateri je sodelovala poveljni mladina. Za uvod je šolski pevski zbor zapel nekaj pesmi, ocenjevalna komisija pa je dodelila največje priznanje Stefki in Francu Viročnik.

M. S.

ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA

Za zaključek šolskega leta bo posebna delovna brigada osnovne šole Karla Destovnika Kajuha v Belih vodah uredila okolico. Učenci višjih razredov urejajo šolski vrt, zgradili pa bodo tudi manjši bazen za kopanje in otroško igrišče. Oba objekta bodo izročili namenu ob koncu šolskega leta.

M. S.